

Jeg troer, at, naar en Godseier eller Forpagter, som har et stort Hollænderi, og han, for at profitere mestomere deraf, naar han nu faaer Ret til at fæste Folk dertil i saa kort Tid, som han har meget nødvendig Brug for dem, navnlig unge Mennesker af det andet Køn, saa ville de ofte udsættes for at blive ledige og brødløse en Tid af Aaret og derved være udsatte for at komme i en daarlig Forfatning i Fremtiden. Det kunde let hændes sig, at mange større Landbrugere ville benytte sig af denne tjenende Glæses Letfindighed paa mange Steder formeðelst det Opsving, vor Hollænderi-production her i Landet har faaet i den sidste Tid, ville af Gennytte tage tiltakke med, naar de kunne benytte saadanne unge Mennesker, uden at fæste dem, eller, om saa var, paa kortere Tid end halvaarsvits, saa troer jeg, at disse Mennesker derved ville være udsatte for større Fare med Hensyn til deres Fremtid, end maaskee Mange ville troe for Diebliffet.

B. Scholer: Jeg kan heller ikke Andet end indrømme Forslagsstilleren, at man ved at ophæve den Forpligtelse, som hidtil har paa hvilet den tjenende Glæse, vil paaføre Communerne adskillige Ulemper, og jeg maa tillade mig at udtale, at disse Ulemper allerede i en Række af Aar have fundet Sted i det Sogn, hvor jeg er ansat som Præst, idet den nu gjældende Tyndelov paa Grund af Forholdene aldrig har været overholdt. Det er nemlig Skik der, at en stor Deel af den tjenende Glæse om Sommeren begiver sig til Slesvig, og om Vinteren kommer hjem og ligger og driver hos deres fattige Forældre. Det har derfor, førend jeg kom til det Sogn, hvor jeg nu er, været Tilfældet, at man enten har behandlet dem som Løsgængere, og tvunget dem til at tage Tjeneste, eller ogsaa forbudt Forældrene, dersom de fik Understøttelse af Fattigvæsenet, at have dem tilhuse; men i den Tid, jeg har været der, er dette ikke skeet, fordi jeg ikke har anseet det for rigtig, at anvende en saadan Tyng imod den personlige Frihed. Idet jeg udtaler dette, kan jeg dog paa ingen Maade stemme for, at vi beholde en saadan Indskrænkning, skjøndt ikke saa stor som den hidtil bestaaende; thi jeg mener, at vi maae sørge for at faae denne Ulempe hævet

paa en ganske anden Maade, nemlig ved at oprette Arbejdsanstalter, saaledes som Tilfældet er næsten i alle Sogne i den Deel af Staten, hvor Tjenesten hverken er bunden til halvt eller heelt Aar, og hvor der ikke paa hviler Arbejdsbelæsen en saadan Forpligtelse, som eksisterer her. Jeg tillod mig at udtale, at i den Egn, hvor jeg er ansat, er den nu bestaaende Tyndelov aldrig overholdt paa Grund af Forholdene, og derfor maa jeg ogsaa udtale mig imod, at vi faae en Bestemmelse som den, der indeholdes i Forslaget under Nr. 2, som, naar den skulde sættes i Kraft — og man maa jo ønske, at de bestaaende Love blive haandhævede — vilde gribe forstyrrende ind i en Mængde Næringsforhold i den Egn af Jylland, der ligger langs med Vesterhavet, hvor det er Skik, at Beboerne tjene deres Brød paa forskellig Maade i de forskellige Aarstider. Fra Paaaste til Midsummer tage mange Folk Tjeneste ved Fisseriet, baade Karlene ved at fiske og Fruentimmerne ved Tilberedningen af Fiske. Fra St. Hansdag til Mikkelsdag reise de til den slesvigste Marss og tage Tjeneste ved Højbjergning og Høstarbejde. Fra Mikkelsdag tage Fruentimmerne hjem, og det er især dem, man anker over, at de drive hjemme; Karlene derimod tage hen til Als eller Verne i Vesterhavet, isærdeleshed Føhr, hvor de tage Lærkerarbejde og tærste paa Lønde, som det kaldes, saaledes at de faae Betaling, eftersom de tærste. Den Tid, de arbeide ved Fisseriet, tjene de enten paa fast Løn, eller ogsaa bestaaer deres Løn i, at de faae en vis Deel af Udbyttet; fra St. Hansdag til Mikkelsdag tjene de paa fast Løn og fra Mikkelsdag til Juul tjene de paa Accord. Fra Juul og til Foraarets Begyndelse hvile de sig efter at have havt strengt Arbejde den øvrige Deel af Aaret, navnlig efter at have arbeidet paa Accord fra Mikkelsdag og indtil Lærkningen er forbi. Hvis nu altsaa en saadan Bestemmelse, som indeholdes i Forslaget under Nr. 2, skulde indføres og sættes i Kraft, da vilde den jo gribe meget forstyrrende ind i Forholdene i denne Deel af Jylland, og jeg skal derfor tillade mig, at stemme imod den.

N. Hansen (Biborg 4.): Saavidt mig